

Ekopakkausesta on tulossa kilpailuvaltti

Jätteen synnyn ehkäisyä ajatellaan pakkausten suunnittelussa jo senkin vuoksi, että se säästää pakkaavalle yritykselle rahaa. Kuluttajat osaavat jo vaatia ympäristömyönteisyyttä pakkauksiin, mutta asenne heijastuu vaihtelevasti ostopäätöksiin.

ELINA SAARINEN

Kaupasta kotiin kannetun elintarvikkeen pakkaukset päätyvät usein kaatopaikkoja kuormittamaan. Jätteen vähentämisen pyrkimykset alkavatkin jo pakkauksen tuotesuunnittelusta.

Pakkaava teollisuus kehittää jatkuvasti uusia ideoita ja tekniikoita, jotta tuotteen pakkaus synnyttäisi mahdollisimman vähän ja mahdollisimman kierrätyskelpoista jätettä. Ympäristöystävällisyys ei kuitenkaan ole ainoa asia, joka pakkaajalla on mielessään.

”Pakkauksen suunnittelu on hyvin haastavaa kompromissien tekoa”, luonnehtii Valion pakkauskehityspäällikkö **Juhana Pilkama**. Pakkauksen tehtävänä on ensisijaisesti suojata elintarviketta pilaantumiselta sekä ehkäistä laatuvirheitä ja niiden syntyä. Tämän lisäksi on huomioitava pakkausmateriaalien ympäristömyönteisyys, pakkauksen toimivuus, visuaalisuus, informaatiivisuus, edullisuus, kannattavuus, lainsäädäntö ja logistiikka.

”Ainakin juusto- ja rasvapuolella pakkausjätteen näkökulma on haastava: jos halutaan olla vahvasti ympäristömyönteisiä, usein toiminnalliset ominaisuudet kärsivät, kuten avattuus ja uudelleensuljettavuus”, Pilkama sanoo.

Maissipakkaus meijerituotteille

Tästä huolimatta elintarviketeollisuudessa on juuri

Uudelleenkäytettävät kennopakkaukset säästävät esimerkiksi pakkauspahvia.

Kuva: Valio

nyt vireillä useita projekteja, jotka tähtäävät pakkausjätteen vähentämiseen.

Pilkama kertoo, että Valio suunnittelee eräiden meijerituotteidensa muovipakkausten korvaamista maissipohjaisilla, biohajoavilla muoveilla, jotka soveltuisivat teolliseen kompostiprosessiin.

”Projektissa on vielä paljon haasteita, koska ollaan tekemisissä uusien teknologioiden ja uusien materiaalien kanssa. Mutta jos kaikki menee nappiin, uudet biohajoavat pakkaukset voisivat tulla markkinoille jo 2009”, Pilkama vihjaa.

Ensi vuoden alussa Valio lanseeraa uudet juustoviipalepakkaukset. Niissä kannen kovamuovikalvo korvataan pehmytumuovikalvolla, mikä vähentää pakkausjätteen määrää.

Vuonna 2004 käyttöön otetut, uudelleenkäytettävät PL90-tarjoilu- ja pakkauslaatikot ovat vähentäneet pahvijätettä huomattavasti. Pilkama kertoo, että tuhatta maitolitraa kohden syntyvän pakkausjätteen määrä on vähentynyt lähes 20 kilosta 17,7 kiloon kolmessa vuodessa.

”Pakkaajan kannalta positiivista on, että mitä vähemmän kuluu pakkausmateriaaleja, sen halvempaa pakkaaminen on”, Pilkama huomauttaa.

Asiakkaat halusivat kierrätyspakkauksen

Osa jätteen syntyä vähentävistä pakkausprojekteista on saanut alkunsa myös asiakaspalautteen perusteella.

”Meillä on markkinoilla sankopakkaus, jossa on metallinen kahva. Asiakkaat ovat toivoneet metallikahvan tilalle ympäristöystävällisempää

materiaalia. Ensi vuoden alusta lähtien alihankkijamme valmistaa kahvan kierrätetystä polypropeenista, eli jätemateriaalista, joka jää yli sangon valmistuksen yhteydessä”, Pilkama kertoo.

Pilkaman mukaan ympäristöystävällinen pakkaus ei vielä ole teollisuudelle kilpailuvaltti, mutta siitä on tulossa sellainen.

”Gallupeissa ihmiset vastaavat usein ostavansa mieluiten ympäristöystävällisimmän pakkauksen, mutta todellisuudessa ostopäätökseen vaikuttaa monta muutakin tekijää. Vielä kuluttajat eivät ole valmiita maksamaan ympäristömyönteisyydestä, mutta uskon, että se aika tulee vielä.”

Sinebryhoffin muotoilupäällikkö **Riikka Salokannel** sanoo, että panimoteollisuudessa kuluttajien ympäristövalistuneisuus näkyy jo selvästi myös ostokäyttäytymisessä. Hänen mukaansa suomalaiset kuluttajat haluavat valita ympäristön kannalta parhaan pakkauksen.

”Rahapussilla on valtaa. Kuluttajat ohjaavat tuotesuunnittelua ostokäyttäytymisellään. Esimerkiksi jos tekisimme koristeellisen mutta kertakäyttöisen lasipullon, iso osa kuluttajista ei haluaisi sitä ostaa”, Salokannel toteaa ja jatkaa:

”Ympäristöystävällisyys kuuluu myös monien brändiemme imagoon. Vaikkapa Karhu-olut on jo olemukseltaan luonnonläheinen. Siihen ei kertakäyttöisyys sovi”, Salokannel huomauttaa.

Toisaalta hän muistuttaa, että vielä kymmenen vuotta sitten suurin osa panimotuotteista pakattiin uu-

Kuopion yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus, Suomen ympäristökeskus ja Pohjois-Savon ympäristökeskus järjestävät

Valtakunnalliset ympäristöntutkimuspäivät

Aika ja paikka 31.10. - 1.11.2007, Kuopio
Kohderyhmä Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyden henkilöstö, ympäristöalan yritykset, tutkijat
Kurssimaksu 340 €/2 pv, 190 €/1 pv
Ilmoittautuminen 10.10.2007 mennessä koulutussihteeri Anne Pennaselle, puh. (017) 163 939
s-posti: annemaarit.pennanen@uku.fi tai
<http://www.kkk.uku.fi/koulymp.php>

Keskiviikko 31.10.2007

- Vesienhuollon suuntaviivat 2015 ja vesienhuollon suunnittelu
- Ilmastonmuutoksen kansallinen sopeutumisstrategia – varautuminen keskeiseen toimintaympäristön muutokseen
- Pintavesien luokittelu ja seuranta
- Järvien ja jokien luokittelu ja uusi seurantaohjelma Pohjois-Savossa
- Vesien hoidon toimenpideohjelma, pintavedet
- Pohjavesien luokittelu, seuranta ja toimenpideohjelma
- Suomalaisen pohjaveden mikrobit

Torstai 1.11.2007

- Vesienhuollon vuorovaikutus
- Voiko kansalainen todella vaikuttaa?
- Hajakuormitus ja sen seuranta, vesienhoitoon liittyvä keskeinen tutkimus
- Hajakuormituksen seuranta käytännössä
- Vesienhuollon toimenpideohjelman merkitys vedenhankinnalla
- Uimavesien valvonnasta uimavesien hallintaan
- Vesistöjen kunnostus, vesienhoitoon liittyvä keskeinen tutkimus

Kuopion yliopisto
Koulutus- ja kehittämiskeskus

www.kkk.uku.fi

12.
**Valtakunnalliset
jätteen
hyötykäyttö-
päivät**

13.-14.11.2007 Lappeenrannassa

Lisätietoja:
www.et.lut.fi/jatepaivat
puh. (05) 621 2701

delleentäytettäviin pulloihin, jotka kuljetettiin uudelleenkäytettävissä koreissa. Jätteeksi jäivät ainoastaan pullojen etiketit.

”Nykyään pakkausten määrä on kategorisesti lisääntynyt kilpailun takia ja markkinoille ovat tulleet lukuisat monipakkaukset. On ehkä kaksinaismoralistista puhua pakkausjätteen synnyn ehkäisystä. Mutta toisaalta on tapahtunut myös jätteen määrää vähentävää kehitystä. Esimerkiksi tölkit ovat paljon lasia kevyempää ja ne menevät pienempään tilaan. Pakkausten ohentuminen ja keveneminen vähentävät olennaisesti jätteen määrää.”

Pieni päätös, moninkertainen vaikutus

Sinebrychoffilla on vireillä useita projekteja, jotka tähtäävät pakkausmateriaalien vähentämiseen. Pakkausmateriaalien vahvuuksia ja grammapainoja pienennetään, mikä vähentää jätettä. Panimoala on ottamassa yhteiskäyttöön uudelleenkäytettävät kennolevyt kertakäyttöisten kuljetuspakkausten tilalle. Korit ovat kierteineet käytössä jo pitkään.

Salokannel kertoo, että koska volyymit ovat panimoalalla suuria, pienet yksittäiset teot tuovat suuria vaikutuksia.

”Olemme vähentämässä kuljetuspakkauksissa käytettyjen värien määrää. Vaikka yhdessä pakkauskappaleessa olisi vain kuutiosenttilitra vähemmän väriä, se merkitsee paljon, kun puhutaan miljoonista yksiköistä.”

Syksyn aikana Koffin pulloista jätetään kau-laetiketti kokonaan pois.

”Useissa tapauksissa pakkausjätteen synnyn ehkäisy säästää myös rahaa”, Salokannel kertoo.

Mäyräkoira sai kartonkisen turkin

■ Asiakaspalautte ohjaa ympäristötekoihin myös panimoalalla. Muutama vuosi sitten syntyi kuhu niin sanotuista mäyräkoiran kuorista eli olutpullojen monipakkauksista. Tyhjiä mäyräkoirapakkauksia lojui usein ympäristössä.

Sinebrychoff ei halunnut olla osa puistojen roskaantumisongelmaa. Tämä sai Sinebrychoffin luopumaan kokonaan märkälujitetusta kartongista kolme vuotta sitten. Tilalle otettiin materiaali-kierrätykseen kelpaavaa kartonkia. Samalla pakkausten muovikahvat vaihdettiin kartonkisiin.

”Sinebrychoff oli suurin märkälujapakkausten käyttäjä, joten kun me luovuimme niistä, suuri osa kilpailijoista seurasi perässä”, muotoilupäällikkö Riikka Salokannel sanoo.

Aiemmin märkälujitettu pakkaus kävi vain sekajätteisiin tai korkeintaan energiajätteisiin.

”Olemme halunneet yhdessä Panimoliiton ja Suomen Kierrätyskuitu ry:n kanssa varmistaa, että meidän pakkausksemme sopivat ensisijaisesti materiaali-kierrätykseen”, Salokannel korostaa.

Olutpullot pakataan nyt märkälujapakkauskorin sijasta kierrätykseen soveltuvaan kartonkiin. Myös muovikahva on vaihtunut kartonkiseen.

